

TVE i la fal·làcia del Cristòfor Colom portuguès

Autor: Nito Verdera

Data de publicació: 07-01-2018

El colombista eivissenc Nito Verdera es queixa de TVE perquè està interessada a escampar entre els televidents del país la fal·lòrnia d'un Cristòfor Colom ara ja no genovès, sinó de Portugal, i n'obvia la seva catalanitat lingüística i geogràfica, que ell mateix va contribuir a provar. Per què? Article al Periódico de Ibiza y Formentera.

En els informatius de la televisió pública espanyola (TVE), el passat 12 d'octubre, Dia de la Hispanitat i 525 anys després del Descobriment d'Amèrica per part d'En Cristòfor Colom, va ser entrevistat En Ferran Branco, professor de l'Institut Superior Tècnic de Lisboa, qui afirmà que en Colom era en realitat el corsari lus Pedro Ataide. Quina vergonya que la nostra televisió es faci ressò d'una fal·làcia en tota regla! Prova del que dic és que el gran filòleg hispà Ramón Menéndez Pidal a la seva obra *La lengua de Cristóbal Colón*, 1942, a la pàgina. 22, digui textualment: «En Colom no tenia el portuguès com a llengua materna. En Colom parlaria, doncs i sense cap dubte el portuguès, però no penetrava en els seus més peculiars idiotismes». Per a una més gran comprensió, assenyalo que idiotisme és la manera de parlar pròpia d'una llengua que no s'ajusta a les regles de la gramàtica.

Però resulta que En Menéndez Pidal, defensor i partidari acèrrim del 'Colom genovès', critica fra Bartolomé de las Casas per la manera de plantejar la llengua d'en Colom. I diu que "com que En Las Casas parla sempre del castellà i de Castella, mai d'espanyol, es pot objectar que En Colom faltaria a la propietat castellana per ser gallec, lleonès o aragonès...». Quines filigranes que fa el filòleg en parlar d'aragonès per no dir català! Però és clar, la veritat sura sempre damunt la mentida, com ho fa l'oli damunt l'aigua. I la prova es troba en la meua obra *Cristóbal Colón, catalanoparlante* (1994), en la qual presento les conclusions d'una investigació de més de vint anys i les aportacions dels meus ja finats amics en Caius Parellada i Cardellach i en Pere Català i Roca, entre d'altres estudiosos del tema.

D'altra banda, En Rodrigo de Sa Nogueira, al *Boletim de Filologia*, Tom XI, Centro de Estudios Filológicos, Lisboa, 1950, en el seu treball sobre els Portuguesismos em Cristóvão Colombo conclou (i tradueixo del portuguès) que "no hi

ha cap dubte que l'absència de l'infinitiu personal en els seus escrits és un símptoma important, decidíu que En Colom no manejava com a pròpia la llengua portuguesa". Ahora, el filòleg portuguès feia una referència a En Salvador de Madariaga i a la seva Vida del muy magnífico Señor Don Cristóbal Colón, Buenos Aires, 1947, on suggereix que En Colom podria ser d'una família jueva que va fugir del Llevant peninsular espanyol al Genovesat, però s'inclina més per l'origen català de la família d'en Colom (Cf. Luis Ulloa, Christophe Colomb Catalan, París, 1927; de tota manera, el mateix Ulloa precisa que "per Catalunya no entenc, naturalment, l'actual província espanyola d'aquesta denominació, sinó la Catalunya etnogràfica, lingüística i històrica (és a dir, la que a més de la dita província, inclou les catalanitzades on es parla el català o dialectes catalans, talment com València, les Balears, part de Sardenya, el Rosselló i la Cerdanya").

En Ramón Menéndez Pidal fa, també, una gran aportació en afirmar que "quant a l'italià, En Colom no el fa servir en cap dels seus molts relats i documents. A la seva pàtria, Gènova (una altra fal·làcia, dic jo), i als seus amics italians escriu sempre en espanyol. Per exemple, a l'Ofici de San Georgio, a Nicolau Oderigo. Hi empra un to íntim o hi insereix un refrany espanyol. De la mateixa manera, al pare Gorricio de Novara, que vivia a Sevilla i publicava obres pietoses en llatí, En Colom li escriu contínuament en espanyol". Es a dir, en Colom no era el genovès Cristoforo Colombo perquè no sabia escriure italià i, endemés, En Colombo nasqué el 1451 i en Colom finà el 1506 a una edat propera als 70 anys. O sigui, en Colombo, si fos en Colom, hauria viscut 55 anys i així, per la diferència d'edat i la llengua materna queda descartat el 'Colómbio genovès'. Finalment, recordar que la Dra. Estelle Irizarry (EPD), bona coneixedora de totes les meves recerques sobre l'Almirall, conclou a El ADN de los escritos de Cristóbal Colon, 2009, que l'origen geo-cultural d'en Colom assenyala devers Eivissa.

Nito Verdera

15 d'octubre del 2017

Opinió

Periódico de Ibiza y Formentera

<https://periodicodeibiza.es/opinion/opinion/2017/10/15/299561/tve-falacia-del-cristobal-colon-portugues.html>